

Predmet: Sanski Most II

Viši sud u Beogradu – Odeljenje za ratne zločine

Broj predmeta: K. Po2 4/21

Krivično delo: ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1 KZ SRJ

Optuženi: Branko Basara

Branioci: advokat Branko Lukić, branilac optuženog Branka Basare

Tužilaštvo za ratne zločine: Snežana Pavlović-Pejić

Sudsko veće: sudija Vladimir Duruz, predsednik veća
sudija Snežana Nikolić Garotić, članica veća
sudija Zorica Avramović, članica veća

Glavni pretres: 10. 6. 2024.

Zbog promene članice sudskog veća (članica sudskog veća, sudija Vinka Beraha Nikićević je otišla u penziju, a nju je zamenila sudija Zorica Avramović) glavni pretres je počeo iznova. Nakon čitanja optužnice, optuženi je izjavio da je optužnicu razumeo, da se ne oseća krivim i da će izneti svoju odbranu. Stranke su ostale pri svim dosadašnjim predlozima i izjašnjenjima i saglasile se da se do sada ispitani svedoci na glavnom pretresu ponovno ne pozivaju, već da se izvrši uvid u njihove iskaze. Optuženi je u celosti ostao pri ranije iznetoj odbrani. Postupajući javni tužilac za ratne zločine predložila je da se pročitaju iskazi 12 svedoka koji su u međuvremenu preminuli, dok se odbrana protivila ovom predlogu jer ti svedoci nisu dali svoje iskaze u skladu sa odredbama ZKP-a RS.

Ispitivanje svedoka Drage Radoševića

Svedok optužbe Drago Radošević ostao je u svemu pri iskazu koji je dao 27. januara 2014. godine pred Tužilaštvom BiH. U vreme kritičnih događaja svedok je bio oficir u VI Sanskoj brigadi. Objasnio je da je u to vreme postojala jedinica SOS (Srpske odbrambene snage) koja je po svom karakteru bila paravojna, nju su osnovale nove srpske vlasti u Sanskom Mostu, koje su i komandovala tom jedinicom. Ova jedinica nije bila ni pod kakvom kontrolom vojske, samo im je pravila probleme. Članove kriznog štaba u Sanskom Mostu slabo je poznavao. Za hapšenje aktivista SDA u Sanskom Mostu je čuo, ali je njih privodila civilna policija, a ne vojska. Zatvorene u gradu ispitivala je i čuvala isključivo civilna policija. Nekoliko dana nakon događaja čuo je za granatiranje Mahale u Nuhićima i ubistva civila u tim naseljima, ali nije bio očevidac. Takođe nije imao saznanja šta je bio sa civilnim stanovništvom u mestu Briševo. O akcijama u okolnim selima morao je znati komandant VI Sanske brigade. Međutim, pored vojske, na tom području su delovali i pripadnici SOS-a, kao i policija, koji su samostalno izvodili svoje akcije. Kada bi optuženi kao komandant brigade saznao za neke loše

stvari koje su se desile bio bi ljut i „istresao” bi se na oficirima. Kada je optuženi čuo da je u Hrustovu jedan deo vojske počeo da pljačka, odmah je prekinuo akciju i povukao vojsku u Lušci Palanku. Vojnici iz brigade bili su iz okolnih sela i spavali su kod svojih kuća jer vojska nije imala kasarnu. U prvo vreme i komanda brigade je bila u obližnjem selu Lušci Palanka, da bi kasnije bila premeštena u grad. Prilikom odlaska kući vojnici su nosili sa sobom oružje, i tada ih nije bilo moguće kontrolisati. U mestu Hrustovo je bilo potrebno da se izvede akcija jer se tamo nalazila muslimanska vojna jedinica. Bilo je zarobljeno 40–50 srpskih vojnika, pa se pregovaralo da se muslimanski borci puste iz obruča u razmenu za zarobljene srpske vojnike. Oni su iz Hrustova izašli sa sve naoružanjem. Čuo je od vojnika o borbama u Mahali i Nuhićima. Tom prilikom su stradala dva vojnika iz VI Sanske brigade. S obzirom na to da je bilo borbi, bilo je stradalih i sa njihove strane. Kada je vojska oduzimala oružje, nije bilo stradalih, a vojska je nakon završetka akcije napuštala to područje. Međutim, u akcije oduzimanja oružja samostalno su odlazili i policija i pripadnici SOS-a. Optuženi je bio protiv upotrebe artiljerije u naseljenim mestima. Načelnik artiljerije bio je Pero Zimonjić, a naređenje da se dejstvuje iz veće artiljerije izdavao je načelnik. Asanaciju terena vršilo je komunalno preduzeće iz Sanskog Mosta. Optuženi nije bio član Kriznog štaba u Sanskom Mostu, vojska je imala problem sa civilnom vlašću, koja je htela da se meša u vojna pitanja. Odnos sa policijom nije postojao, jer vojska nad policijom nije imala nikakvu ingerenciju.

Sledeći glavni pretres zakazan je 23. septembar 2024. godine sa početkom u 10.30 časova.